

Malkesøer skal fodres rigtigt

Gevinst: Høj mælkeydelse på søerne og brug af to blandinger i farestalden er forudsætningen for at få hele gevinsten af diegivningsnormerne på mindst 100 kr. pr. årso.

Konklusion

Det kræver omtanke at fodre med de nye normer for protein og aminosyrer til diegivende søer. Proteinniveauet skal først hæves dag to efter faring.

Af Gunner Sørensen, Chefforsker – gs@seges.dk

Somælkens sammensætning ændrer sig markant i de første dage efter faring. Råmælken indeholder op til 33-34 pct. tørstof og 60 pct. protein, mens den senere somælk indeholder 18-20 pct. tørstof, som består af omkring 28 pct. protein, 30 pct. laktose og 35 pct. fedt. Danske søer kan producere store mængder mælk, men det kræver, at der både er fedt, stivelse og protein til stede i foderet samt, at der er nogle gode stærke grise til at die soen. Hvis soen ikke får tilstrækkeligt af disse næringsstoffer via foderet, trækker den på sine kropsdepoter, og det kan resultere i stort vægttab, som soen efterfølgende skal bruge meget foder på at reetablere i drægtighedsperioden.

SEGES, VSP, har gennemført en afprøvning af stigende mængder protein og lysin i foderet til diegivende søer fra to dage efter faring og frem til fravæning for at undersøge effekten på vægttab og mælkeydelse hos soen. Dette resulterede i, at normerne for protein og lysin i foderet til diegivende søer blev opjusteret i 2015. Afprøvningen, som blev gennemført af Thomas

Diegivende so med flotte grise

Sønderby Bruun, viste, at vægttabet hos den diegivende so kan reduceres med tre kg, og fravænningsvægten pr. gris kan øges med 350 gram ved at opjustere normen til de nye værdier.

Gevinsten ved at skifte til de nye normer er cirka 120 kr. pr. årso. I udregningerne er der korrigeret for forøget foderpris, når foderet anvendes fra dag to efter faring og frem til fravæning. Den økonomiske gevinst reduceres, hvis diegivningsfoderet anvendes ud over denne periode.

Brug de nye normer med omtanke

Når de nye normer tages i brug, er det vigtigt, at foderet kun bruges i den periode, hvor der er udbytte af den øgede norm. De fleste besætninger har kun én foderstreng

i farestalden, og det betyder, at søerne får blandingen med det højere protein- og lysinindhold fra de bliver indsat i farestalden.

Søerne tildeles typisk fra 2,7 til 3,3 FEsø pr. dag i dagene op til faring, og de nye normer betyder, at de får væsentlig mere protein, end de har behov for. Derfor skal de bruge energi på at udskille det overskydende protein, og derudover kan det resultere i diarré blandt pattegrisene.

Løsningen på problemstillingen er at 'fortynde' foderet ved en tokomponent-foderstrategi, så det indeholder mindre protein i perioden fra indsættelse og indtil dag to efter faring. Her produceres et fodertilskud, som erstatter en del af foderet (typisk et kg pr. dag), og dette tilskud udfodres

manuelt én gang dagligt i denne periode.

Fodertilskuddet kan bestå af enten:

1. Formalet byg plus fedt og mineraler.
2. Formalet byg plus formalede roepiller samt fedt og mineraler.
3. Drægtighedsfoder.

Der skal tilsættes vitaminer og mineraler til fodertilskuddet, så niveauet for gældende normer imødekommes, da den daglige mængde af disse ellers reduceres omkring faring, hvor soen typisk får færre foderenheder pr. dag. Anvendelse af roepiller giver soen en mere lind gødning, som kan medvirke til at lette faringen.

De praktiske erfaringer med de nye normer for protein og lysin er gode, men der er behov for individuelle løsninger til hver besætning, da soens pasningsevne og dermed mælkeydelse spiller ind på hvilken løsning, der skal vælges.

Vidste du, at:

- Pattegrisene styrer mælkeproduktionen.
- Tørstoffet i råmælk kan nå helt op på 33-34 pct.
- Råmælk indeholder omkring 60 pct. protein (blandt andet antistoffer), 12 pct. laktose og 20 pct. fedt lige efter faring.
- De første tre dage efter faring falder proteinindholdet i råmælken og indholdet af laktose og fedt stiger markant.

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)